
Referat

Fra møte i faggruppen for fremmede organismer og handel med truede arter (CITES)

Dato: 06.09.2021, kl. 09:00 - 15:00

Sted: Teams

Møteleder: Gaute Velle

Inviterte deltagere:

Fra faggruppen for fremmede organismer og CITES:

Eli K. Rueness, Kathrine Eldegard, Hugo de Boer, Gaute Velle, Anders Nielsen, Lawrence Kirkendall, Lars Robert Hole, Kyrre Kausrud, Erlend Nilsen, Kjetil Hindar, Johanna Järnegren, Eva Thorstad og Inger Elisabeth Måren

Fra Miljødirektoratet:

Esten Ødegaard, Sunniva Aagaard og Jo Anders Auran

Fra sekretariatet til VKM:

Martin Malmstrøm, Jo Hermansen, Kjersti Kvie og Merethe Asmo-Finne, samt Barbara Bukhvalova (til sak 12)

1. Velkommen, fravær, habilitet og godtgjøring

Faggruppeleder Gaute Velle ønsket velkommen til møtet.

Ingen av medlemmene erklærte at de hadde mulige interessekonflikter i noen av sakene som skulle behandles på møtet.

Alle faggruppemedlemmer oppfordres til å sende en mail til Martin med antall timer forberedelse som ønskes godtgjort.

2. Godkjenning av møteinnkallelse og dagsorden

Agenda og møteinnkallelse ble godkjent.

3. Orientering om saker som går i Hovedkomiteen

CRISPR rapporten er nå ferdig og kortversjonen er til godkjenning. Blir et overleveringsseminar på Litteraturhuset fredag 29. oktober. Se mer informasjon her: <https://vkm.no/vkm/omvkm/nyheter/vkmnyheter/settavidagenwebinaromcrispriproduksjonavmatogfor.5.20bfba7e17a31ff03a589e8d.html>

På HK møtet ble det også drøftet tema for nye oppdrag. Faggruppene har spilt inn forslag til prosjekter og temaer og flere faggrupper har kommet opp med tilsvarende temaer.

Skrantesyken ble diskutert videre. Ett dyr er registrert av 4000 testede på Hardangervidda. Rapporten foreslår flere ulike tiltak. Endret jakttrykket (mere bukk), men ikke iverksatt full utskyting som i Nordfjella.

Mattilsynet har mange bestillinger på trappene, men ikke mye som angår denne faggruppen. Imidlertid vil dyrevelferd bli viktig i flere av temaene og enkelte av faggruppedlemmer kan bli dratt inn (oppdrett av hjort, buejakt, samt fasan og raphøns).

KLD melder om et behov for en helhetlig kunnskapsoppsummering på tvers av sektorer, med fokus på klima og miljø. Også et fokus på «En helse» både opp i mot klima, men også resistensgener i miljøet etc.

VKMs strategi 2021-2024 er ferdigstilt og det jobbes nå med å utarbeide en virksomhetsplan for arbeidet videre med å nå målene i strategien.

Det ble informert om at det vil komme flere oppdrag på CITES fremover og det diskuteres om CITES bør bli en egen faggruppe.

4. Orientering om progresjon i prosjekt om skogøkologi

Kyrre Kausrud (ny faglig leder) informerte om prosjektets videre fremgang. Det har blitt forhandlet frem utsatt leveringsfrist som følge av sykdom.

Utfordringene er at det er enorme mengder relevant litteratur, men samtidig også betydelige kunnskapshull når det kommer til særnorske forhold.

Klimascenariene later til å føre til enorme endringer i hvilke områder som faller inn under boreal sone, og dette innenfor en såpass kort periode som 50-70 år, og effekten av slike endringer på kort tid er det lite litteratur.

Prosjektdeltagerene er nå i gang med omstrukturering for å få fokus på de økologiske sammenhengene, få samkjørt hvilken skala det gjøres vurderingene på, samt unngå repetisjon.

Det jobbes også nå med å få på plass gode fagfeller til evaluering på dette prosjektet.

5. Orientering om progresjon på prosjektet om hold av huskatt

Erlend Nilsen som er faglig ansvarlig for prosjektet presenterte bakgrunn og problemstilling, samt orienterte om progresjon. Stort sett ferdig med bakgrunn og innledning, og skal nå i gang med å gjøre vurderinger så snart vi får oversikt over tilgjengelig data for vurderingene.

Ingen fastsatt publiseringsdato, men det jobbes mot et mål om å bli ferdig med rapporten i løpet av året.

Vil antagelig være fokus på effekten på bakkehekkende fugl (både på øyer og i kulturlandskap for øvrig) som er også under press fra flere andre faktorer.

6. Orientering om prosjekt i oppstartsfasen på ulike kvegarter

Prosjektet har nylig startet opp, og det jobbes nå med å få på plass bakgrunnsinformasjon. Hensikten med prosjektet er å vurdere om de fire artene Amerikansk bison, domestisert vannbøffel og domestisert jak kan unnlates krav om tillatelse ved innførsel, utsetting og hold under forskrift om fremmede organismer. Dette vurderes opp i mot mulige negative effekter på biologisk mangfold i Norge.

Prosjektgruppen består av Erlend Nielsen, Bjørnar Ytrehus, Tor Gjøen og Gunnar Austerheim, samt Kjersti Kvie og Martin Malmstrøm og skal etter planen ferdigstilles i inneværende år.

7. Orientering om prosjekt i oppstartsfasen på Asiatisk geithams

Nyoppstartet prosjekt på bestilling fra både Mattilsynet og Miljødirektoratet.

Prosjektgruppen består av Katrine Eldegard, Anders Nielsen, Lawrence Kirkendall og Claus Rasmussen fra Aarhus universitet. Daniel Flø og Martin Malmstrøm er med fra VKMs sekretariat.

Omhandler da i hovedsak negative effekter på honningbier og annet biologisk mangfold, knyttet til to arter av kjempeveps fra Asia; *Vespa velutina* og *V. mandarinia*.

Prosjektdeltagerene holder på med gjennomgang av litteraturen fra standardisert litteratursøk og sammenfatning av bakgrunnsinformasjon. Har også begynt med innhenting og validering av data for modellering av utbredelse og spredning, samt hvilke områder i Norge som vil egne seg som habitat for disse.

8. Ny saksgang knyttet til kl. 1 publisering

Merethe Aasmo-Finne informerte om at det for tiden pågår et internt prosjekt som skal avdekke de ulike problemene knyttet til ny organiseringskanal og hvilke retningslinjer og prosesser som er relevante. Her ser men til EFSA og gjør vurderinger opp i mot de ulike mandatene VKM og EFSA har. Således utsettes denne saken til det interne prosjektet er ferdig.

Sammensetningen av en redaksjonell komite er også noe som utredes internt.

9. Nytt fra Miljødirektoratet

Det var intet spesielt nytt å melde fra Miljødirektoratet.

10. Terminologi

Definisjon og bruken av begrep som «fremmed organsime» og «stedet» ble diskutert opp i mot lovteksten.

Det konkluderes med at det bør gjøres en gjennomgang av oppdragsteksten ved oppstart av hvert prosjekt for å avklare definisjoner og termer, både internt i gruppa, men også opp i mot oppdragsgiver og lovteksten.

11. Fagfelleveilederen

De konkrete spørsmålene som er rettet til sekretariatet og faggruppene ble gjennomgatt i plenum og besvart fortløpende. Skjemaet med svar finnes her:

https://folkehelse.sharepoint.com/:w:/r/sites/vkm_faggruppenforfremmedeorganismeroghan/Shared%20Documents/M%C3%B8ter/2.%20m%C3%B8te%202021/Evaluering%20fagfelleveileder%202021.docx?d=w6029cdd573404f2b9daa293ebd8f0a0b&csf=1&web=1&e=txf0Jd

12. Nytt fra sekretariatet

VKM har fått to nye medarbeidere; 1) Barbara Bukhalova som er ansatt som statistiker og modellering og skal støtte hele VKM. Har en PhD innen økonomi fra Berkeley 2) Linda Vos er ansatt på engasjement ut året på prosjektet om nytte-risiko ved inntak av fisk.

Det jobbes med å få på plass en utlysning av stillingen som fagdirektør på matsiden, etter at Elin Thingnæs Lid gikk over til NIBIO etter 17år ved VKM.

13. Eventuelt

Eli Rueness skal snakke om truede arter og fremmede arter i Biopodden.

Anders Nielsen har presentert deler av stedegenhetsrapporten under Arendalsuka.

14. Nye møtedatoer

Årets siste møte blir 2. desember. Legger da opp til fysisk fremmøte med påfølgende sosialt samvær og bespisning.

Et separat møte for vurdering/godkjenning av skogøkologiprojektet blir avholdt digitalt tirsdag 2. november kl 09:00-12:00. Invitasjon er sendt ut.